

وزارت جهاد کشاورزی

معاونت امور تولیدات دامی

سیاست‌های راهبردی

و برنامه ریزی تولید

در بخش طیور

سال ۱۳۹۸

مقدمه

به استناد بند الف تبصره ۲ ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری و به منظور وحدت رویه در زمینه اجرایی واحدهای مختلف پرورش طیور و سایر ماکیان و در راستای واگذاری امور اجرایی به استان‌ها، سیاست‌های اجرایی برنامه‌ریزی تولید در سال ۱۳۹۸ ابلاغ می‌گردد.

تعریف واژه‌ها

کلیه واژه‌های استفاده شده، براساس تعاریف بکار رفته در دستورالعمل اجرایی ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری کشور تنظیم گردیده است و علاوه بر آن واژه‌های زیر جهت تبیین مطالب ذکر شده، تعریف می‌گردند.

زنجیره تولید طیور صنعتی

مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط با طیور صنعتی از مرحله تولید تا بازار رسانی شامل حلقه‌های تولید که به صورت تجمعی و یا انفرادی در مکان‌های مختلف فعالیت دارند.

حلقه‌های تولید

شامل واحد مرغ اجداد، مرغ مادر، واحد پرورشی و تولیدی، کارخانه خوراک طیور، کارخانه جوجه‌کشی و کشتارگاه می‌باشد.

واحدهای مدرن: به واحدهایی گفته میشود که از نظر ساختمان و تجهیزات و تاسیسات واجد بندهای ذیل باشند:

الف: ساختمان و تاسیسات: سالن‌های پرورش (سقف، دیوار و کف) می‌بایست کاملاً ایزوله بوده (براساس استانداردهای سازمان بهینه‌سازی مصرف انرژی) و همچنین فاصله سالن‌ها از یکدیگر و با سایر تاسیسات بر اساس آخرین ضوابط و مقررات ابلاغی وزارت جهادکشاورزی باشد.

ب: تجهیزات: سالن‌های پرورشی باید دارای سیستم دانخوری و آبخوری اتوماتیک، سیستم اتوماتیک ذخیره و انتقال دان، سیستم اتوماسیون تهویه (حداقل و حداکثر تهویه و نیز مانیتورینگ دما، رطوبت و سنسورهای گازهای مضر) بوده و سیستم گرمایشی نیز دارای استاندارد سازمان بهینه‌سازی مصرف انرژی باشد.

مرغ رنگی

به آن دسته از طیور صنعتی دو منظوره (گوشتی و تخمگذار) با منشا وارداتی اطلاق می‌گردد.

طیور بومی

به آن دسته از طیور که منشأ داخلی دارند اطلاق میگردد و عمده جمعیت آنها در روستاهای کشور پراکنده است.

مرغ تخمگذار بومی

مرغ بومی که با هدف تولید تخم مرغ در سیستم صنعتی یا نیمه صنعتی پرورش داده میشود.

نیمچه بومی

جوجه بومی که بمدت حداکثر سه ماه در واحد پرورشی نگهداری می شوند.

تغییر کاربری

تغییر شاخص ، تغییر نوع فعالیت و تغییر وضعیت پرورش واحدهای دام و طیور به یکدیگر اطلاق می گردد.

اهلیت فنی

به افراد دارای مدرک تحصیلی مرتبط با دامپروری و یا حداقل سه سال سابقه فعالیت کاری در فارم پرورش دارای اهلیت فنی اطلاق می گردد.

اهلیت اقتصادی

به افرادی که دارای تمکن مالی بوده و نیاز به تسهیلات برای ایجاد واحد پرورش طیور نداشته و با تعهد رسمی این موضوع را اذعان می دارد.

سیاست‌های سال ۱۳۹۸

الف - سیاست‌های توسعه

۱- توسعه کمی

باعنایت به تکمیل بودن ظرفیت‌های موجود کشور در مزارع مرغ مادر گوشتی، گوشتی، مرغ مادر تخمگذار، پולت تخمگذار و مرغ تخمگذار، احداث واحدهای جدید از اولویت‌های وزارت جهاد کشاورزی نبوده و صدور مجوزهای جدید صرفاً بر اساس ضوابط مندرج در این دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۱: کلیه پروانه‌های تاسیس که ۱۵ ماه از اعتبار آن گذشته باشد از درجه اعتبار ساقط و قابل تمدید نمی‌باشد.

تبصره ۲: تمدید پروانه تاسیس با بیش از ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی در ستاد صدور مجوزها قابل بررسی می‌باشد.

تبصره ۳: اخذ تعهد محضری در تاسیس واحدهای طیور بومی سایر ماکیان مبنی بر عدم تغییر کاربری واحد حداقل بمدت ۱۰ سال و درج در پروانه بهره‌برداری الزامی است.

تبصره ۴: هرگونه توسعه کمی در واحدهای پرورش طیور و سایر ماکیان با تجهیز و نوسازی بصورت مدرن بر اساس تعریف ارائه شده در این دستورالعمل و ایجاد تاسیسات و مستحذات جدید خواهد بود.

تبصره ۵: در توسعه کمی که با مسئولیت استانها انجام می‌شود مطالعه زیرساختها و منابع، مطالعه بازار و رعایت آمایش مرغداری‌ها توسط استان الزامی است.

تبصره ۶: استانها موظف به ارائه گزارش روند احداث واحدهای جدید به ستاد هماهنگی صدور مجوزهای وزارت متبوع بصورت فصلی می‌باشند.

تبصره ۷: موارد ذیل با درخواست معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان، در کمیته فنی صدور مجوزهای معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع قابل بررسی می‌باشد.

۱- درخصوص مواردی که در این دستورالعمل ذکر نگردیده و یا خارج از ضوابط مندرج در این دستورالعمل است.

۲- مواردی که در راستای مدیریت و برنامه ریزی تولید انجام آن ضروری است.

۱-۱- پرورش مرغ اجداد گوشتی

صدور مجوز احداث برای چنین واحدهایی منوط به ارائه نمایندگی رسمی نژاد مرغ اجداد معتبر و موجود در دنیا و مورد تأیید دفتر امور طیور توسط متقاضی و رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت ذکر شده در جدول پیوست امکان‌پذیر می‌باشد. این مجوز صرفاً توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع صادر می‌گردد.

۱-۲- پرورش مرغ مادر گوشتی

با عنایت به تکمیل بودن ظرفیت های موجود کشور، ایجاد واحدهای جدید از اولویت های وزارت جهاد کشاورزی نبوده و صرفاً در راستای سیاست تولید یکپارچه، صدور مجوز مرغ مادر گوشتی برای شرکت های دارای مجوز فعالیت زنجیره، متناسب با توان تولید گوشت مرغ با رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت مندرج در جدول پیوست پس از اخذ نظر دفتر امور طیور و توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع صورت می پذیرد.

۱-۳- پرورش مرغ گوشتی

با عنایت به ظرفیت موجود پرورش مرغ گوشتی در کشور، ایجاد یا توسعه در این بخش در این مرحله از سیاست گذاری و در سال ۱۳۹۸ بر اساس تبصره های زیر مجاز می باشد.

تبصره ۱: استانهای آذربایجان شرقی، البرز، تهران، قزوین، قم، مرکزی، اصفهان، گیلان، مازندران و گلستان تنها مجاز به توسعه از طریق افزایش ظرفیت واحدهای مرغداری گوشتی کمتر از حداقل اعلام شده در این دستورالعمل با رعایت کلیه ضوابط فنی، بهداشتی، زیست محیطی و مشروط به رعایت تبصره ۴ بند یک می باشند و مجاز به ایجاد ظرفیت جدید نخواهند بود.

تبصره ۲: واحدهای مرغداری با ظرفیت کمتر از حداقل اعلام شده در این دستورالعمل در صورتی می توانند مشمول توسعه کمی شوند که از اول مهر ۱۳۹۶ تا پایان ۱۳۹۷ فعال بوده و حداقل ۴ دوره جوجه ریزی نموده و در سامانه سماصط ثبت شده باشد.

تبصره ۳: برای توسعه علاوه بر رعایت ضوابط فنی، بهداشتی و زیست محیطی رعایت اهلیت فنی و اقتصادی متقاضی الزامی می باشد.

۱-۴- پرورش مرغ تخمگذار

با عنایت به ظرفیت موجود و پراکنش واحدهای مرغ تخمگذار تجارتي در کشور، در این مرحله از سیاست گذاری و در سال ۱۳۹۸ ایجاد یا توسعه براساس تبصره های زیر مجاز می باشد.

تبصره ۱: استانهای آذربایجان شرقی، البرز، تهران، قزوین، قم، مرکزی، اصفهان، گیلان، مازندران و گلستان تنها مجاز به توسعه از طریق افزایش ظرفیت واحدهای مرغ تخمگذار در این دستورالعمل با رعایت کلیه ضوابط فنی، بهداشتی و زیست محیطی و مشروط به رعایت تبصره ۴ بند یک می باشند و مجاز به ایجاد ظرفیت جدید نخواهند بود.

تبصره ۲: برای توسعه علاوه بر رعایت ضوابط و فنی و بهداشتی و زیست محیطی رعایت اهلیت فنی و اقتصادی متقاضی الزامی می باشد.

۱-۵- با عنایت به ظرفیت موجود، میزان تولید گوشت مرغ و تخم مرغ و همچنین وجود بازار مصرف این محصولات و نظر به وضعیت استان از نظر پراکنش و استقرار واحدهای پرورش طیور،

میزان توسعه و ایجاد ظرفیت جدید برای هر استان پس از مطالعه و بررسی اولیه تقاضا در استان مربوطه، توسط معاونت امور تولیدات دامی بررسی و تصمیم گیری خواهد شد.

۱-۶- کارخانه جوجه کشی

۱-۱-۶: کارخانه جوجه کشی گوشتی: با عنایت به تکمیل بودن ظرفیت های موجود کشور، ایجاد واحدهای جدید از اولویت های وزارت جهاد کشاورزی نبوده و صرفاً برای مزارع مرغ مادر که دارای حداقل دو سن با مجموع ظرفیت حداقل شصت هزار قطعه مولد در مناطق مستعد (ارتفاع کمتر از ۵۰۰ متر از سطح دریا) با رعایت حداقل ظرفیت مندرج در جدول پیوست، با تصویب ستاد صدور مجوزهای استان امکان پذیر می باشد.

۲-۱-۶: کارخانه جوجه کشی تخمگذار: صدور مجوز متناسب با ظرفیت مرغ مادر با تصویب ستاد صدور مجوزهای استان امکان پذیر می باشد.

۳-۱-۶: کارخانه جوجه کشی بوقلمون: صدور مجوز متناسب با ظرفیت مرغ مادر با تصویب ستاد صدور مجوزهای استان امکان پذیر می باشد.

۱-۷- پرورش شتر مرغ

صدور پروانه برای تأسیس و بهره برداری واحدهای پرورش شتر مرغ مولد، توام (مولد به همراه گله گوشتی) و شتر مرغ گوشتی طبق دستورالعمل شماره ۹۰۰/۹۷/۴۸۹۷ مورخ ۹۷/۸/۵ و با رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت مندرج در جدول پیوست امکان پذیر می باشد. ظرفیت بیش از سقف مندرج در جدول پیوست با اخذ نظر دفتر امور طیور و توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع صورت می پذیرد.

تبصره ۱: ظرفیتهای شتر مرغ گوشتی زیر ۳۰۰ قطعه نیاز به تاسیسات پرورش جوجه (تولد تا سه ماهگی) ندارند.

۱-۸- پرورش بوقلمون گوشتی

صدور مجوز برای احداث واحدهای پرورش بوقلمون گوشتی با رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت مندرج در جدول پیوست به غیر از استانهای گیلان، مازندران و گلستان، بلامانع می باشد.

۱-۱-۸- افزایش ظرفیت واحدهای پرورش بوقلمون گوشتی دارای پروانه بهره برداری تا حداکثر ظرفیت مندرج در جدول پیوست با رعایت ضوابط فنی و بهداشتی و مشروط به رعایت تبصره ۴ بند یک، پس از تأیید معاونت بهبود تولیدات دامی استان بلامانع است.

۱-۹- پرورش بوقلمون مولد

صدور مجوز تأسیس و توسعه پرورش بوقلمون مولد در صورت مالکیت حداقل چهل هزار قطعه بوقلمون گوشتی فعال براساس اطلاعات ثبت شده در سامانه سماصط و یا دارای شرایط ساختار فیزیکی براساس دستورالعمل شماره ۹۰۰/۹۶/۲۸۷۶ مورخ ۹۶/۵/۲۵ توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع قابل بررسی می باشد.

تامین جوجه واحدهای مرغ مادر بومی صرفاً از مراکز اصلاح نژادی مرغ بومی، و تامین جوجه واحدهای نیمچه مرغ بومی و مرغ تخمگذار بومی از مراکز اصلاح نژادی و یا مرغ مادر بومی می باشد.

۲- پرورش مرغ بومی و ماکیان بومی

پرورش این پرندگان در واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره برداری معتبر به صورت متمرکز با هماهنگی معاونت امور دام استان و رعایت ضوابط فنی و بهداشتی و در قالب سامانه سماصط و رعایت دستورالعمل های صادره در این خصوص بلامانع می باشد.

تبصره: جوجه ریزی، حذف گله و یا کشتار با دریافت مجوزهای لازم که در واحدهای صنعتی نیاز می باشد امکان پذیر بوده و حق توزیع بصورت زنده را ندارند.

ب ۴- زنجیره یکپارچه تولید

اصلاح فضای کسب و کار و توسعه سیستم های تولید یکپارچه تولید در صنعت طیور از سیاست های معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع می باشد.

فعالیت زنجیره های گوشت مرغ، تخم مرغ و بوقلمون بترتیب بر اساس دستورالعمل های شماره ۹۰۰/۹۶/۵۲۶۷ مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۵، ۹۰۰/۹۸/۱۷۰۹ مورخ ۹۸/۳/۱۳ و ۹۰۰/۹۶/۲۸۷۶ مورخ ۹۶/۵/۲۵ ملاک عمل جهت شناسایی و تأیید ساختار فیزیکی، صدور مجوز فعالیت، تمدید مجوز فعالیت و حمایت از اینگونه واحدها خواهد بود.

ب ۵- سامانه مدیریت اطلاعات صنعت در بخش طیور (سماصط)

ارایه هرگونه خدمات به واحدهای پرورش طیور منوط به ثبت اطلاعات در سامانه های مربوطه و مطابق با شیوه نامه ابلاغی به شماره ۹۰۰/۹۶/۲۸۷۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۲۵ و ۹۰۰/۹۶/۳۰۲۶ مورخ ۱۳۹۶/۶/۱ می باشد.

تذکر: در صورت وجود هرگونه مغایریت احتمالی در موارد مندرج در دستورالعمل های مرتبط با سیاستهای راهبردی و برنامه ریزی، ملاک عمل سیاستهای سال ۹۸ می باشد.

جدول حداقل و حداکثر ظرفیت در بخش طیور و ماکیان

۳-۳- افزایش ظرفیت پروانه بهره برداری واحدهای تخمگذار پس از تجهیز و نوسازی حداکثر تا ۵۰ درصد ظرفیت پروانه موجود با بررسی و تأیید معاونت بهبود تولیدات دامی استان امکان پذیر می باشد.

ب- برنامه ریزی و مدیریت تولید طیور

۱- واحدهای غیر مجاز

بر اساس تبصره ۳ ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری، واحدهایی که بدون اخذ مجوز (فاقد پروانه بهره برداری و پروانه بهداشتی) احداث یا توسعه یافته‌اند، غیر مجاز محسوب شده و آرایه هرگونه خدمات به آنان و همچنین فعالیت این واحدها ممنوع بوده و می‌بایست براساس دستورالعمل شماره ۹۰۰/۹۷/۴۶۹۳ مورخ ۹۷/۷/۲۸ اقدام گردد.

۲- انتقال و جابجایی واحدهای طیور

در راستای آمایش واحدهای مرغداری، کاهش ریسک تولید، پدافند غیر عامل و ... با توجه به متمرکز بودن واحدهای پرورش طیور در بعضی از استانهای کشور، انتقال اینگونه واحدها به مناطق و استانهای کم تراکم به شرط ابطال پروانه قبلی با ابلاغ معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع امکان پذیر است.

ب-۱- بخش مرغ گوشتی

۱- مدیریت اجداد: شرکت های دارای نمایندگی هیبریدهای تجاری ملزم به رعایت دستورالعمل شماره ۹۲۰/۹۴/۵۸۴۷ مورخ ۹۴/۱۱/۱۰ می باشند.

۲- مدیریت مرغ مادر: کلیه واحدهای پرورش مرغ مادر گوشتی، موظف به نگهداری گله تا سن اعلام شده توسط دفتر امور طیور و همچنین ملزم به رعایت دستورالعمل شماره ۹۲۰/۹۶/۲۶۱۵ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۵ می باشند.

۲- مدیریت نیمچه گوشتی: کلیه واحدهای پرورش نیمچه گوشتی ملزم به رعایت دستورالعمل شماره ۹۲۰/۹۵/۳۶۵۸ مورخ ۹۵/۷/۱۲ و اصلاحات بعدی می باشند.

ب-۲- بخش مرغ تخمگذار

کلیه فعالیت‌های واحدهای پرورش پولت، مرغ تخمگذار و مادر تخمگذار با رعایت دستورالعمل شماره ۹۰۰/۹۵/۵۴۰ مورخ ۹۵/۰۲/۰۸ مجاز خواهد بود.

ب-۳- بخش طیور بومی و سایر ماکیان

۱- مرغ بومی (مادر بومی، نیمچه بومی و تخمگذار بومی)

جدول موارد تغییر کاربری واحدهای پرورش طیور

بهدارچین و کبک و قرقلول(مرغ بومی)	اردک و غاز	شترمرغ	بوقلمون گوشتی	بوقلمون مادر	پولت تخمگذار	مرغ تخمگذار	مرغ مادر تخمگذار	مرغ گوشتی	مرغ مادر گوشتی	مرغ اجداد گوشتی	بهدارچین و کبک و قرقلول(مرغ بومی)
✓	✓	✓	✓	❖	✓	✓	❖	✓	✓	-	مرغ اجداد گوشتی
✓	✓	✓	✓	❖	✓	✓	❖	✓	-	❖	مرغ مادر گوشتی
✓	✓	✓	✓	❖	✓	❖	❖	-	❖	❖	مرغ گوشتی
✓	✓	✓	✓	❖	✓	✓	-	✓	✓	❖	مرغ مادر تخمگذار
✓	✓	✓	✓	❖	✓	-	❖	✓	❖	❖	مرغ تخمگذار
✓	✓	✓	✓	❖	-	❖	❖	✓	❖	❖	پولت تخمگذار
✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	❖	✓	❖	❖	بوقلمون مادر
✓	✓	✓	-	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	بوقلمون گوشتی
✓	✓	-	✓	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	شترمرغ
✓	-	✓	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	اردک و غاز
-	✓	✓	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	❖	بهدارچین و کبک و قرقلول(مرغ بومی)

✓ توسط استان صورت می پذیرد.

❖ توسط استان مجاز نمی باشد.

۳- تجهیز، نوسازی و بهینه سازی واحدهای موجود

به منظور افزایش راندمان و بهره‌وری، تجهیز و نوسازی و بهینه سازی واحدهای فرسوده با استفاده از فن‌آوری‌های نوین از اولویت برخوردار می باشد.

۳-۱- افزایش ظرفیت ناشی از تجهیز و نوسازی واحدهای پرورش نیمچه گوشتی به سیستم اتوماتیک به ۱۵ قطعه در هر متر مربع (حداکثر ۳۷ کیلوگرم وزن زنده در هر مترمربع) است.

۳-۲- در خصوص نوسازی و تجهیز مزارع مرغ تخمگذار و پولت بخشنامه شماره ۹۱/۴۳۷۱ مورخ ۹۱/۹/۷ کماکان لازم الاجرا می باشد. این بخشنامه مشمول مزارع مادر تخمگذار و اجداد تخمگذار نمی شود.

تبصره ۱: توسعه واحدهای بوقلمون مولد موجود تا حداکثر ظرفیت مندرج در جدول پیوست با رعایت ضوابط فنی و بهداشتی امکان پذیر است.

تبصره ۲: محاسبه ظرفیت پرورش در واحدهای پرورش بوقلمون مولد به ازای هر متر مربع فضای مفید سالن براساس بخشنامه شماره ۹۰۰/۹۴/۴۲۰۱ مورخ ۹۴/۸/۶ صورت گرفته و راهروهای دسترسی در سالن تولید جزو فضای های پرورشی محسوب نمیگردند.

۱-۱۰- بلدرچین، کبک، قرقاول (صنعتی)

صدور پروانه برای تأسیس و بهره‌برداری از چنین واحدهایی در قالب مجموعه (مولد، جوجه کشی و پرورشی) و با رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت (ذکر شده در جدول پیوست) با رعایت بخشنامه شماره ۹۰۰/۹۴/۳۳۳۴ مورخ ۹۴/۶/۲۱ مجاز می‌باشد.

تبصره ۱: احداث کشتارگاه در مجموعه های پرورش کبک، بلدرچین، قرقاول ضروری نیست و متقاضیان می توانند از کشتارگاههای صنعتی کبک، بلدرچین، قرقاول مستقل و یا از کشتارگاههای صنعتی طیور دارای امکانات و تجهیزات کشتار پرندگان فوق استفاده نمایند. ضمناً این امر مغایر با پذیرش درخواست متقاضیان احداث کشتارگاه در داخل مجموعه نمی باشد.

۱-۱۱- اردک و غاز صنعتی (گوشتی)

ایجاد واحدهای اردک و غاز گوشتی (در سیستم بسته) مشروط به تعهد تامین جوجه از کارخانجات جوجه کشی معتبر و یا واردات از مبادی مورد تأیید با اخذ نظر دفتر امور طیور و ابلاغ توسط معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع صورت می پذیرد.

۱-۱۲- مرغ تخمگذار بومی، نیمچه بومی و مرغ مادر بومی (تکثیری)

ایجاد واحد جدید به غیر از استانهای آذربایجان شرقی، البرز، تهران، قزوین، قم، مرکزی، اصفهان، گیلان، مازندران و گلستان با رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت در جدول پیوست بلامانع است.

۲- تغییر کاربری

تغییر کاربری واحدهای دارای پروانه بهره برداری و تاسیس مطابق جدول ذیل منوط به تجهیز و نوسازی و بهینه سازی واحد (براساس تعریف واحد مدرن ذکر شده در این دستورالعمل) و رعایت حداقل و حداکثر ظرفیت فقط برای یکبار، بر اساس ضوابط و مقررات موجود و با رعایت ضوابط بهداشتی به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌های ایجاد شده و تعادل در بخش‌های مختلف صنعت طیور و آمایش واحدهای مرغداری، بلامانع می‌باشد.

تبصره: در تغییر کاربری افزایش بنا مجاز نمی باشد.

ردیف	نوع فعالیت	حداقل ظرفیت (قطعه)	حداکثر ظرفیت (قطعه)
۱	اجداد گوشتی	۱۳۰۰۰	۲۲۰۰۰
۲	مادر گوشتی	۱۵۰۰۰	۵۰۰۰۰
۳	نیمچه گوشتی	۱۵۰۰۰	۱۵۰۰۰۰
۴	مادر تخمگذار	۲۰۰۰۰	۴۰۰۰۰
۵	پولت	۲۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰
۶	تخمگذار تجاری	۲۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰
۷	کارخانه جوجه کشی طیور (عدد در دوره)	متناسب با ظرفیت گله های مولد	
۸	قراقول (توام)	۲۰۰ ماده + ۲۰۰۰ گوشتی	۱۵۰۰ ماده + ۱۵۰۰۰۰ گوشتی
۹	کبک (توام)	۱۰۰ ماده (در دو سن ۵۰ قطعه ای) + ۲۰۰۰ گوشتی	۲۰۰۰ ماده (در دوسن ۱۰۰۰۰ قطعه ای) + ۴۰۰۰۰۰ گوشتی
۱۰	بلدرچین (توام)	۲۰۰۰ ماده + ۳۰۰۰۰ گوشتی	۷۰۰۰ ماده + ۱۰۰۰۰۰۰ گوشتی
۱۱	شترمرغ گوشتی	۱۰۰	۱۰۰۰
۱۲	شترمرغ توام	۵۰ ماده + ۲۵ نر + ۱۰۰۰ قطعه گوشتی	۲۰۰ ماده + ۱۰۰ نر + ۴۰۰۰۰ قطعه گوشتی
۱۳	شترمرغ مولد	۵۰ ماده + ۲۵ نر	۲۰۰ ماده + ۱۰۰ نر
۱۴	بوقلمون گوشتی	۲۵۰۰	۲۰۰۰۰
۱۵	بوقلمون مولد	۵۰۰۰ مولد (ماده)	۸۰۰۰
۱۶	جوجه کشی بوقلمون	۱۲۰۰۰۰ در دوره	متناسب با گله مولد
۱۷	نیمچه بومی	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰
۱۸	مرغ تخمگذار بومی	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰
۱۹	مرغ مادر بومی	۵۰۰۰ مولد (ماده)	۲۰۰۰۰ مولد (ماده)